

Phenomenology of factors affecting greenhouse owners' attitudes towards establishing a business, reasons for success and weakness in this profession (case study of greenhouse owners in Isfahan and Khuzestan)

pages
67-78

Z. hosseini^{*1} and M. Reza Zare Bavani²

1&2 Master of Horticulture, Khuzestan University of Agricultural Sciences and Natural Resources.
Khuzestan. Iran

*Corresponding author: Z.hossini68@gmail.com

Received date: 2025.06.08

Accepted date: 2025.09.13

Abstract

The aim of this study is to understand the experiences of greenhouse owners who have started and operated a business in real conditions. For this purpose, the research question was posed as follows: What experiences have greenhouse owners gained during the business process and what were the reasons for success and weakness in starting this business? The study population consisted of greenhouse owners who started a business in 2018-2019 and also expressed and described their experiences. Purposive sampling was used to select these individuals (10 greenhouse owners, including 5 men and 2 women). Then, the data under study were collected individually in a semi-structured manner (for 30 minutes) during the period 2016-2017. The findings were analyzed and classified into five basic concepts using the Claise method. These concepts include the difficulty and arduousness of starting up, the high cost and need for sufficient capital, psychological and social pressure and stress, the level of risk-taking, attitude and skill, and increasing the self-confidence and success of greenhouse owners.

Keywords: Greenhouse, Entrepreneurship, Business, Attitude and Employment.

پدیدارشناسی عوامل مؤثر بر نگرش گلخانه‌داران در تأسیس کسب و کار، دلایل موفقیت و ضعف در این حرفه (مطالعه موردی گلخانه‌داران اصفهان و خوزستان)

شماره صفحات

۶۷-۷۸

زهرا حسینی^{۱*} و محمدرضا زارع یوانی^۲

۱. کارشناسی ارشد باغبانی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان

۲. استادیار گروه باغبانی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان

نویسنده مسئول: Z.hossini68@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۱۸

چکیده

هدف از این پژوهش درک تجربیات گلخانه‌دارانی است که در شرایط واقعی اقدام به راه‌اندازی یک کسب و کار کرده‌اند. به این منظور سوال پژوهش به این صورت مطرح شد که: گلخانه‌داران در طی فرایند کسب و کار چه تجربیاتی کسب کرده‌اند و دلایل موفقیت و ضعف در راه‌اندازی این کسب و کار چه بوده است؟. جامعه مورد مطالعه شامل گلخانه‌دارانی بوده است که در سال ۹۶-۸۷ اقدام به راه‌اندازی یک کسب و کار کرده‌اند و در ضمن تجربیات خود را بیان و توصیف نموده‌اند. برای انتخاب این افراد از نمونه‌گیری مبتنی بر هدف استفاده شده (۱۰ گلخانه دار شامل ۵ نفر مرد و ۲ نفر زن). سپس داده‌های مورد مطالعه به صورت انفرادی نیمه ساختارمند (به مدت ۳۰ دقیقه) در محدوده زمانی سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ جمع‌آوری شدند. یافته‌ها تجزیه و تحلیل شده و با استفاده از روش کلایزی در پنج مفهوم اساسی طبقه‌بندی شدند. این مفاهیم عبارتند از سخت و طاقت‌فرسا بودن راه‌اندازی، بالا بودن هزینه و نیاز به سرمایه کافی، فشار و استرس روانی و اجتماعی، میزان ریسک‌پذیری، نگرش و مهارت و افزایش اعتماد به نفس و موفقیت گلخانه‌داران.

کلمات کلیدی: گلخانه، کارآفرینی، کسب و کار، نگرش و اشتغال.

مقدمه

روند رو به رشد افزایش جمعیت و بالطبع افزایش نیازها و خواسته‌های جوامع انسانی موجب فروانی سلاقی و نیازهای مختلف در جامعه گردید. نیاز به شغل و حرفه نه فقط از نظر اقتصادی و حتی سلامت جسمانی بلکه از نظر روانی و اجتماعی به عنوان یک نیاز بشری برای نمایش گزاردن توانایی و استعدادهاى خود و کسب تجارب مختلف امری اثبات شده و ضروری است اما شیوه انتخاب و کسب درآمد و شغل در افراد مختلف برحسب استعداد و نیازهای درونی متفاوت است (Rostami *et al.*, 2012). جمعیت جهان تا سال ۲۰۴۰، ۱۰ میلیارد نفر پیش‌بینی می‌شود و بشر در آینده مجبور به تهیه مواد غذایی برای این جمعیت روبه رشد خواهد بود. با افزایش رشد جمعیت در جهان نیاز انسان به میوه به خصوص سبزی‌ها فزونی می‌یابد (Rahmani *et al.*, 2012). کشت گلخانه‌ای بدلیل قابلیت کنترل شرایط محیطی مناسب برای رشد گیاهان در فصول مختلف سال و استفاده بهینه از زمین، آب، نهاده‌های کشاورزی، از بهترین شیوه‌های تولید کشاورزی است که در صورت برنامه محوری و حمایت اصولی با خود ارزش افزوده مناسب، فرصت شغلی مستقیم و غیر مستقیم - مهار هزینه‌های سربار و بهبود شاخص تولیدات را به همراه دارد. رقابتی کردن تولید حوزه کشاورزی با شیوه‌های سنتی حاکم بر این بخش امکان‌پذیر نیست و نیاز است با تغییر شیوه‌های باز به گلخانه‌ای و جایگزینی محصولات کم آب به صورت هدفمند مولفه‌های این تغییرات در استان‌هایی مانند خوزستان و اصفهان نهادینه شود. این استان‌ها بدلیل شرایط اقلیمی ظرفیت‌های مناسبی را در حوزه‌های کشاورزی دارند توسعه کشت‌های گلخانه‌ای با حمایت هدفمند از شاغلان این بخش در شرایط کنونی یکی از راهکارهایی است که می‌تواند بخش کشاورزی را توسعه دهد و با برنامه‌ریزی صحیح و استفاده بهینه از نهاده‌های کشاورزی (خاک، آب، بذر، عوامل محیطی) و مکانیزه کردن فعالیت‌های کشاورزی می‌تواند تهدیدها را به نقاط قوت تبدیل کند و تا حد زیادی زمینه‌ساز فعالیت‌های کارآفرینانه شود. هدف از انجام این تحقیق تحلیل تجربیات گلخانه‌داران (مطالعه موردی اصفهان و خوزستان) در راه‌اندازی کسب و کار گلخانه‌ای است. امید می‌رود نتایج بدست آمده بتواند گامی در شکل‌گیری نگرش مثبت و کارآفرینانه برای توسعه افراد علاقمند به کارآفرینی بخصوص دانش‌آموختگان کشاورزی کشور در این حوزه باشد.

مروری بر پژوهش‌ها

(Jamshidi and Haji Mir Rahimi, 2016) نگرش گلخانه‌داران نسبت به عوامل مؤثر بر توسعه کشاورزی در ایران را مورد بررسی قرار دادند نتایج این تحقیق نشان داد که بین ادراک گلخانه‌داران در توسعه کشاورزی و سیاست‌های اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد. (Sanoqi *et al.* 2016) در مطالعه خود دلیل شیوه نامطلوب مدیریتی نسبت به استفاده از آفت‌کش‌ها را عدم آگاهی از پیامدهای آن و کمبود آموزش بیان می‌کنند. دومین عامل مهم در راستای کشت محصول سالم توسط گلخانه‌داران می‌تواند در رابطه با پذیرش این امر توسط گلخانه‌داران باشد زیرا تصمیم‌گیری افراد به شروع هر فعالیتی تحت تاثیر نگرش آن‌ها است. در واقع نگرش افراد در برگیرنده مجموعه‌ی گسترده‌ای از عقاید، انگیزه، تجربیات و علایق افراد است. محققان علت برتری

کشت‌های گلخانه‌ای در آمریکا (ایالت کالیفرنیا) در تولید محصولات گلخانه‌ای را افزایش دانش و مهارت علمی و فنی و استفاده از نیروهای متخصص با سطح تحصیلات بالا نسبت به سایر نقاط ذکر کرده‌اند (Hall 2003). Barton (2003) طی تحقیقی میزان تحصیلات و تخصص مدیران و مالکان گلخانه بر عملکرد آن واحد تولیدی را امری موثر برشمرد. برخی مطالعات انجام شده نیز نشان داد که مشکلات داخلی زیادی در واحدهای گلخانه‌ای وجود دارد (Shokarizadeh, 2003). در تحقیقی بررسی عوامل موثر در موفقیت یا عدم موفقیت مدیریت گلخانه‌ها در شهر اصفهان مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که گلخانه‌داران در زمینه مسایل فنی (کاشت و داشت و برداشت) نیاز به آموزش و مهارت بیشتری داشتند، چرا که در مدیریت امور نظر شخصی خود را اعمال می‌نمودند. در ضمن بین مدیریت آن‌ها و متغیرهای شخصی گلخانه‌داران تفاوت معناداری وجود داشت (Sharifi, 2008). محققان پس از بررسی مزایا و معایب کشت‌های گلخانه‌ای مهم‌ترین مشکل اکثر گلخانه‌داران را فقدان مدیریت صحیح و اصولی در این امر می‌دانند و معتقدند با ایجاد و توسعه مراکز آموزشی و تحقیقاتی در زمینه توسعه کشت‌هایی گلخانه‌ای می‌توان این مشکل را برطرف نمود (Ghoncheh et al., 2010). پژوهشگران با تحلیل مولفه‌های بازدارنده در توسعه واحدهای گلخانه‌ای شهرستان ورامین دریافتند عوامل اقتصادی، دانش فنی و تخصصی و تکنولوژی مشخصه‌ی فردی و حرفه‌ای مهم‌ترین عوامل بازدارنده در توسعه این واحدهای گلخانه‌ای می‌باشند. بررسی مطالعات حاکی از آن است که دانش مهارتی و فنی فردی همچون سطح تحصیلات و سن افراد همچنین نگرش افراد نسبت به کشاورزی پایدار می‌تواند از فاکتورهای تاثیرگذار بر مدیریت گلخانه‌ها باشد.

روش‌شناسی

روش تحقیق حاضر بر تجربیات گلخانه‌دارانی تاکید دارد که نقاط ضعف و قوت در این حرفه را شناخته و درک ما را از تجربیات خود را افزایش می‌دهند (Adib Haj Bagheri et al., 2007). جامعه مورد پژوهش (مطالعه موردی گلخانه‌داران استان اصفهان و خوزستان) بوده که به تجربه‌ی پدیده‌ی کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار گلخانه‌ای پرداخته‌اند برای انتخاب نمونه‌های مورد مطالعه ۷ گلخانه‌دار به طور تصادفی انتخاب شد و از روش گلوله برفی استفاده گردید در انتخاب نمونه‌ها دو معیار در نظر گرفته شده اول آنکه افرادی که حداقل ۲ تا ۱۰ سال در این کسب و کار سابقه داشته و اقدام به راه‌اندازی گلخانه نموده و دوم آنکه تجربیات و نقاط قوت و ضعف را در این حرفه را بیان می‌کنند. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختارمند (گلخانه‌داران مرد و زن) در محدوده‌ی زمانی سال ۹۵ تا ۹۶ جمع‌آوری شدند بدلیل تکراری بودن بعضی جملات به ارایه ۷ نفر از گلخانه‌داران اکتفا می‌کنیم مدت زمان انجام مصاحبه ۳۰ تا ۴۵ دقیقه متغیر بوده ضبط نموده‌ایم کلیه مطالب با رضایت کامل از گلخانه‌داران روی کاغذ پیاده‌سازی و نسخه‌برداری گردید برای تجزیه داده از روش هفت مرحله‌ی کلایزی استفاده شده (Rostami et al., 2012). در این روش ابتدا مصاحبه را چند بار گوش داده روی کاغذ می‌نویسم مطالب را کامل درک و تجزیه و تحلیل کردیم جملات مهم

وکلیدی را از متن استخراج و به توصیف و نتیجه‌گیری پرداخته و نقاط ضعف و قوت را در جدول مربوطه دسته‌بندی کرده و نتیجه‌گیری می‌کنیم (جدول شماره ۱) نوع ویژگی کسب و کار را بیان نموده است.

جدول ۱. ویژگی کسب و کار مورد پژوهش

Table 1. Characteristics of the business under study

مدت زمان فعالیت	نوع کسب و کار کارآفرینانه
Duration of activity	Entrepreneurial business type
۲ سال	کشت گلخانه ای سبزی و صیفی جات Greenhouse cultivation of vegetables and summer crops
۹ تا ۲۲ سال	کشت گلخانه ای گل های شاخه بریده Greenhouse cultivation of cut flowers

به منظور تجزیه و تحلیل داده به روش کلاریزی ابتدا تمام مکالمه‌ها را به نوشتاری تبدیل کرده و با مرور مکرر داده‌ها، به دید کلی نسبت به اطلاعات جمع‌آوری شده بدست آمده سپس با ادغام موارد مشابه و حذف موارد تکراری تجربیات بدست آمده در راه‌اندازی کسب و کار به صورت عبارت معنادار نمایش داده شد (جدول شماره ۲)

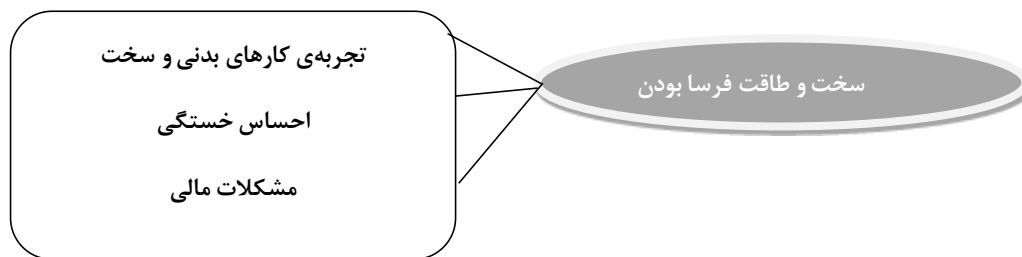
جدول ۲. تجربیات بدست آمده در راه‌اندازی کسب و کار گلخانه‌ای

Table 2. Experiences gained in starting a greenhouse business

تجربیات بدست آمده در راه‌اندازی کسب و کار گلخانه‌ای	مجله
Experiences gained in starting a greenhouse business	Magazine
فشارروحي	۱
Mental pressure	
ترس از عدم موفقیت در کار	۲
Fear of failure at work	
تغییر و تحول در نگرش و شخصیت فرد	۳
Changes in a person's attitude and personality	
بالا رفتن توانایی تخصصی و فنی و تجربی در زمینه این حرفه	۴
Increasing specialized, technical, and experimental abilities in this profession	
افزایش قدرت دقت و تشخیص	۵
Increased accuracy and detection power	
حس استقلال و مسئولیت پذیری	۶
Sense of independence and responsibility	
افزایش روحیه مشارکت و همکاری و کمک به ارتباطات قوی‌تر	۷
Increasing the spirit of participation and cooperation and contributing to stronger communications	
مشکلات مالی و چگونگی غلبه بر آن	۸
Financial problems and how to overcome them	
افزایش قدرت ریسک پذیری	۹
Increasing risk-taking power	

استفاده از فرصت‌ها و امکانات محدود	۱۰
Taking advantage of limited opportunities and facilities	
آشنایی با علم بازاریابی و ارتباطات	۱۱
Introduction to marketing and communications science	

دربخش بعدی عبارت‌های استخراج شده را به پنج خوشه تقسیم و به این ترتیب محققان سعی کردند عبارت‌های استخراج شده با ماهیت موضوعی مشابه آنها را درون یک خوشه قرار دهند این خوشه عبارتند سخت و طاقت فرسا بودن کار گلخانه‌ای، فشار زا و چالش برانگیز بودن این حرفه، فشارهای روانی واجتماعی، زمینه‌ساز تغییر در دانش نگرش، مهارت و منجر به افزایش اعتماد به نفس و ریسک‌پذیر شدن هر کدام از این مفاهیم توضیح داده خواهد شد.

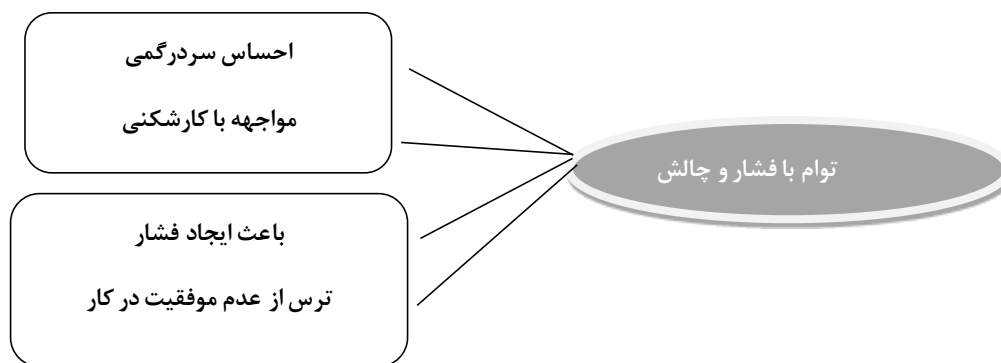

شکل ۱. سخت و طاقت فرسا بودن راه‌اندازی کسب و کار کارآفرینانه
Figure 1. The difficulty and burden of starting an entrepreneurial business

ساکي گلخانه‌داره بزرگ گل‌های شاخه بریده در این مورد می‌گوید ابتدا که من این حرفه را شروع کردم کاری بسیار سنگین، کشنده و پرمسئولیت بود فشار مالی و نداشتن سرمایه اولیه از یک سو و نداشتن وسیله نقلیه و دیگر مشکلات از سوی دیگر ادامه کار را برایم دشوار کرده بود هر روز بایک موتور مسیر طولانی را طی می‌کردم، عدم نیروی انسانی مناسب و کافی، مشکل زمین و از همه مهمتر عدم تجربه و آگاهی کامل در مورد این حرفه و چگونگی فروش محصول تولید شده و آشنایی با اصول بازاریابی از جمله بزرگترین چالش‌های پیش روی من بود.

مرتضوی گلخانه‌دار اصفهان: شروع فعالیت‌های کارآفرینانه بسیار سخت است چرا که مشکلات مالی و نداشتن سرمایه کافی و عدم حمایت از افرادی که اقدام به راه‌اندازی یک کسب و کار می‌کنند. باعث می‌شود مجبور شویم به جای استفاده از دستگاه‌ها وسازه‌هایی استاندارد هنوز به روش سنتی و قدیمی پیش برویم و این امر برای تولید کننده بسیار دشوار و خسته کننده خواهد بود.

شکل (۱) طبق گفته‌های مشارکت‌کنندگان فعالیت کارآفرینانه را کاری سخت و طاقت فرسا می‌دانند.

شکل ۲. پدیده راه‌اندازی کسب و کار آفرینانه همراه با فشار و چالش‌ها

Figure 2. The phenomenon of entrepreneurial business startup with pressure and challenges

خانوم مهندس پاگرد مشاور گلخانه‌داران اصفهان و آقای صائبی گلخانه‌دار گوجه فرنگی استان اصفهان شهرستان تیران در خصوص مشکلات و چالش‌هایی درونی و بیرونی که در این حرفه وجود دارد مشکلات را چنین بیان می‌کنند: خاک دارای فشردگی بالا، نداشتن زه آب، EC بالای آب آبیاری بر اثر افزایش عمق چاه‌ها، نداشتن سازه‌های استاندارد، سوخت با گازوئیل تامین می‌شود، دما تا منهای ۱۵ درجه کم می‌شود، مصرف سوخت و هزینه شده بالاست، با مشکل مینوز بسیار درگیر بوده و سم پاشی بسیار در آن صورت می‌گیرد استفاده از سموم با دوره کارنس بالا در نتیجه تولید محصول ناسالم. نیاز به نیروی کار متخصص دارد که این خود هزینه بالایی را جهت آموزش می‌خواهند و ما مجبوریم از نیروی ارزان استفاده کنیم و بدلیل بی‌توجهی به اصول کار خسارات جبران‌ناپذیری را برای مادر گلخانه ایجاد می‌کنند. و فشارهای زیادی چه از لحاظ مالی و روحی بر تولید کننده وارد می‌شود

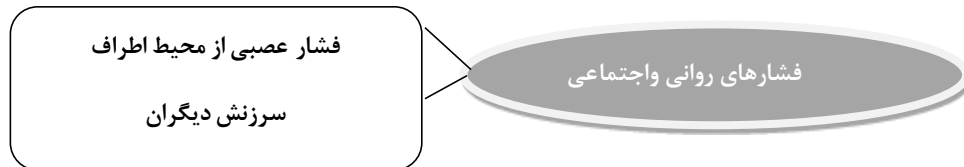
مهندس پاگرد مشاور گلخانه‌داران اصفهان و گلخانه‌دار موفق به نمایندگی از سایر گلخانه‌داران:

علاوه بر این مشکلات به هم خوردن ساختار خاک در اثر رفت و آمد بیش از اندازه ماشین‌آلات، مشکل تجمع پسماندهای گلخانه‌ای که باعث آلودگی شده و پس از اتمام کشت بیرون ریخته می‌شود. مشکل آفات و بیماری‌ها- و از همه مهمتر بدلیل نداشتن سرمایه کافی سازه‌ها استاندارد نبوده و عدم کیفیت سموم و قارچ کش‌ها و وجود پاتوژن از جمله مشکلاتی که گلخانه‌داران در این حرفه با آن دائماً درگیرند. و این مشکلات اگر درست مدیریت نشود باعث عدم موفقیت و فشارهای مالی و روانی زیادی را بر گلخانه‌دار تحمیل می‌کند.

مرتضوی گلخانه‌دار اصفهان: دیگر مشکلات و موانع مهم در راه‌اندازی این حرفه این است که نیاز به سرمایه بالایی دارد

و علم و تخصص بالا. و آموزش و مهارت قبل از شروع کار. اینها مواردی است که باید در این شغل توجه جدی به آن شود چون اگر اصولی رعایت نشود ضرر مالی و پیامدهای منفی زیادی را بدنبال دارد.

عطایی گلخانه دار استان اصفهان: پایین بودن سطح تحصیلات و بی‌توجهی کارگران گاهی ضررهای غیر قابل جبرانی را به تولید کننده وارد می‌کند. طبق نمودار شماره ۲ با توجه به مطالبی که گفته شد این شغل چالش‌ها و فشارهای زیادی را با خود به همراه داشته به حدی که فرد در میانه راه احساس سردرگمی و ترس از عدم موفقیت را دارد.

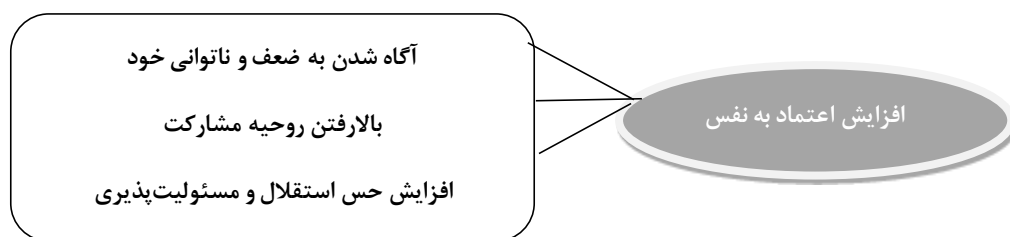

شکل ۳. تجربه‌ی راه‌اندازی کسب و کار کارآفرینانه همراه با فشارهای روانی و اجتماعی

Figure 3. The experience of starting an entrepreneurial business accompanied by psychological and social pressures

پاگرد و چند نفر از تولیدکنندگان: خانواده و اطرافیان به جای دلگرمی ما را می‌ترسانند و می‌گفتند که موفق نمی‌شوید و ضرر مالی زیادی را دنبال دارد ولی حس استقلال و اینکه بتوانی خود مخارج زندگی‌ات را تامین کنی و نیاز به مستقل بودن بسیار شیرین بود و باعث شد که مادر این مسیر تا آخر پیش برویم.

ساکي تولید کننده گل شاخه بریده (مدیریت چندگلخانه دزفول): من صب تا شب با کارگرا و نیروهایم برای اداره گلخانه درگیرم و گاهی مشکلات و بحث‌های زیادی پیش می‌آمد که واقعا تحت فشار بودم کارگر در میانه کار را رها می‌کرد و می‌رفت و ابتدا حقوقی را می‌پذیرفت ولی بعد از چند سال به اداره کار شکایت کرده و دولت هیچ حمایتی از تولید کننده نمی‌کرد بلکه باید جریمه سنگینی را بدهد و ما مجبوریم به جای استفاده نیروی تحصیل کرده و ایرانی از نیروی ارزان و بی‌تجربه استفاده کنیم و خود مشکلات و منع‌های قانونی زیادی دارد (نمودار شماره ۳) شروع یک فعالیت کارآفرینی علاوه بر مشکلات عمومی که خود حرفه دارد فشارها روانی زیادی هم از سوی خانواده و جامعه به افرادی که اقدام به راه‌اندازی یک فعالیت کارآفرینانه وارد می‌شود.

شکل ۴. افزایش اعتماد به نفس در اثر تجربه‌ی راه‌اندازی کسب و کار کارآفرینانه

Figure 4. Increased self-confidence as a result of entrepreneurial business startup experience

پاگرد می‌گوید: راه‌اندازی این کار باعث شد حس مفید بودن را در خودم داشته باشم اینکه بتوانم با دیگران کار کنم دیگران مرا بیشتر بشناسند و علاوه بر کسب درآمد زمینه اشتغال چند نفر دیگر را نیز فراهم کنم برایم حس آرامش را به دنبال داشت

مستقل بودن و اینکه مدیریت کارها و برنامه‌ریزی را برعهده داشته و اکنون مشاور چندین گلخانه هستیم و می‌توانم تجربیات خود را در اختیار دیگران بگذارم و داشتن شرکت و گلخانه چهار هکتاری فلفل بیش از چهل نیرو تحصیل کرده مرتبط در این حرفه، کسب این موفقیت‌ها باعث شده اعتماد به نفسم نسبت به قبل خیلی افزایش یابد.

ساکی گلخانه‌دار دزفول: نیز در خصوص افزایش اعتماد به نفس می‌گوید الان به راحتی می‌توانم بگویم در این حرفه موفقم و به خودم اعتماد زیادی دارم و با تولید گل شاخه بریده به نصفی از شهرهای ایران و آشنایی به نیاز بازار و مردم توانسته‌ام ۲۵ نفر را به طور ثابت مشغول به کار کنم

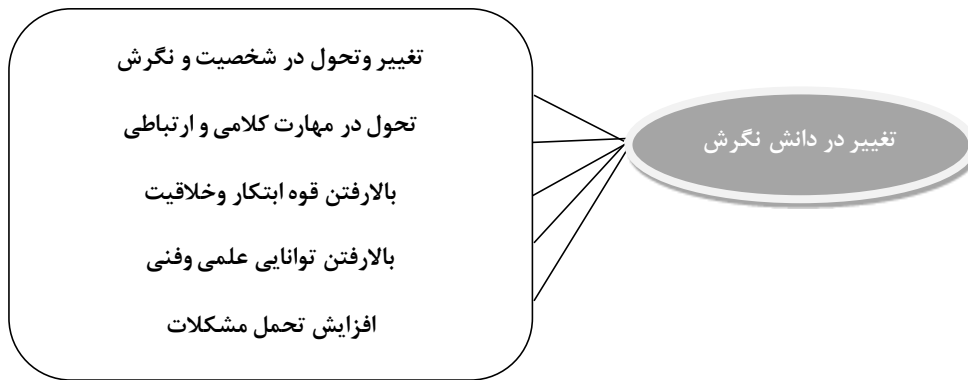
ایمانی و عطایی گلخانه‌داران گل شاخه بریده اصفهان نیز رضایت خود را از راه‌اندازی این شغل بیان می‌کنند و می‌گویند این شغل مشکلات داخلی زیادی دارد و نیاز به سرمایه بالا ولی اگر اصولی و با مدیریت صحیح، و آگاهی پیش رود می‌تواند یکی از پر درآمدترین کسب و کار و زمینه‌ساز اشتغال برای بسیاری از نیروی تحصیل‌کرده کشاورزی را فراهم می‌کند. (نمودار شماره ۴) همگی مشارکت‌کنندگان به افزایش اعتماد به نفس اشاره کرده و بیان می‌دارند که داشتن شغل و استقلال باعث افزایش هرچه بیشتر اعتماد به نفس در آنها شده است.

ساکی می‌گوید و وقتی یک کسب کار را شروع کردم طبیعی است که در ابتدا تجربه و علم کافی در مورد تولید و در مورد بازار فروش را نداشتم و مجبور بودم با افرادی که در این زمینه تجربه کافی داشته ارتباط برقرار کنم و به این صورت نه تنها ضعف‌ها برای ادامه کار برطرف شد بلکه باعث می‌شود قدرت ارتباط با دیگران افزایش یابد و از لحاظ علمی و فنی توانایی من افزایش یابد مثلاً یاد گرفتم وقتی وارد بازارکار می‌شویم بازار فروش علاوه بر تولید نکته مهمی است که باید به آن توجه کرد و متناسب با نیاز بازار تولید می‌کنیم و نکته دیگر اینکه شروع هرکاری با مشکلات زیادی همراه است و نیاز به کمی ابتکار و خلاقیت دارد فرصت‌ها را کشف کنیم و به بهترین نحو از آن‌ها استفاده کنیم ولی من به خودم ایمان داشتم به اینکه کاری را شروع کرده‌ام می‌توانم در آن موفق شوم و همین دید من باعث افزایش تحملم در این مسیر بود.

شکل (۵) راه‌اندازی کسب و کار و فعالیت کارآفرینی باعث می‌شود نگرش فرد در مورد خودش تغییر کند و چون برایش موفقیت در این کار مهم است تحمل او نسبت به مشکلات افزایش می‌یابد و سعی دارد به بهترین نحو توانایی‌های علمی و فنی و همچنین ابتکار و خلاقیت را در خود تقویت کند.

نتیجه‌گیری

براساس تحلیل یافته‌ها سخت و طاقت فرسا بودن از جمله مفاهیمی است که همه پاسخ‌دهندگان به این نکته اشاره داشته‌اند و همین مشکلات باعث شده توانایی آنها در تحمل سختی‌ها بیشتر شود افزون بر این یافته‌ها نشان می‌دهد که ناهنجارهای ذهنی منفی زیادی از سوی خانواده و اجتماع بر این افراد در طی مسیر وارد شده به صورتی که آنها را از ادامه کار منصرف کرده‌است.

شکل ۵. افزایش اعتماد به نفس در اثر تجربه‌ی راه‌اندازی کسب و کار کارآفرینانه

Figure 5. Increased self-confidence as a result of entrepreneurial business startup experience

دیگر نتایج نشان می‌دهد که مشارکت‌کنندگان در راه‌اندازی این کسب و کار با چالش‌ها و فشارهای زیادی رو برو بوده‌اند که هم منشا داخلی داشته و هم بیرونی ولی منشا بیرونی سهم بیشتری را به خود اختصاص داده فشار و چالش‌های که در راه‌اندازی یک کسب و کار وجود دارد یکی از شاخص کارآفرینی است. نتایج نشان داد که مشارکت‌کنندگان در این کسب و کار نیاز به موفقیت بالاتر را در خود احساس کرده و همین باعث شده فشارهایی که از سوی خانواده و جامعه را تحمل کنند. مواجه شدن با چالش‌ها و غلبه بر آنها از جمله عوامل تاثیرگذار برای افزایش اعتماد به نفس در این افراد کارآفرین بوده شناسایی توانمندی‌ها باعث شد توانایی از بالقوه به حالت بالفعل تبدیل شود و موفقیت آنها باعث تغییر نگرش خانواده و اطرافیان گردید و همین امر باعث افزایش اعتماد به نفس در فرد و توانایی بیشتر برای کارهای بزرگتر می‌گردد. و دیگر نتایج گرفته شده اینکه علم و آگاهی و تخصص و مدیریت صحیح و اصولی و عوامل اقتصادی و تکنولوژی در این حرفه بسیار موثر برشمردند.

پیشنهادهای

ترویج فرهنگ کارآفرینی با معرفی کارآفرینان موفق و برتر، سیاست‌گذاری لازم به منظور ارتقا و توسعه مهارت‌های شناختی. دادن تسهیلات و وام از سوی دولت و حمایت از افرادی که توانایی راه‌اندازی یک کسب و کار را دارند که زمینه‌ساز اشتغال خود و چندین نفر در جامعه را فراهم کنند و معضل بیکاری تا حدودی رفع شود و دیگر اینکه شروع هر فعالیت کارآفرینانه ابتدا با آگاهی و دانش و تخصص لازم و سرمایه کافی بوده و مدیریت صحیح زمینه پیشرفت و موفقیت هر چه بیشتر برای مشارکت‌کنندگان در این امر فراهم می‌کند. و همچنین به دانش‌آموختگان علاقمند کشاورزی توصیه می‌شود تجربه و علم کافی در این زمینه را کسب کرده و با گرفتن وام و تسهیلات از دولت و با مشارکت سایر دانش‌آموختگان اقدام به فعالیت‌های کارآفرینانه نمایند و به این صورت گامی موثر در جهت کاهش معضل بیکاری در بین دانش‌آموختگان کشاورزی برداریم.

منابع

Barton, S. (2003). Enhancing Profitability Greenhouse Through Improved Personnel Management. University of Delaware press, 132-145.

Ghonchi, M., Khoshnoudifard, Z., & Irvani, H. (2010). Analysis of inhibiting factors in the development of greenhouse units: A case study of Varamin city. *Journal of Agricultural Extension and Education Research*, 3(3), 83–93. [In Persian]

Hall, C. H. (2003). Issues Affecting Profitability of the Nursery and Greenhouse Industry. University of Tennessee press.

Jamshidi, A., & Hajimiri, S. D. (2016). Study of factors affecting greenhouse owners' attitudes towards sustainable agriculture in Alborz Province. *Quarterly Journal of Rural Development Strategies*, 3(2), 267–285. [In Persian]

Karunamoorthi, K., Mohammed, A. and Jemal, Z. (2011). Peasant association member's knowledge, attitudes, and practices towards safe use of pesticide management. *American journal of industrial medicine*, 54(12): 965-970.

Rahmani, H., Noorki, F., & Baradaran, M. (2011). Study of the role of greenhouse owners' attitudes towards sustainable agriculture on the performance of summer greenhouses in Khuzestan Province. In *Proceedings of the First National Conference on New Topics in Agriculture* (Vol. 3, No. 10, pp. 89–99). [In Persian]

Rostami, F., Garavandi, S., & Zarafshan, K. (2011). Phenomenology of students' experiences in establishing a business. *Entrepreneurship Development*, 4(14), 87–105. [In Persian]

Sandofi, A., Yousefi, A., & Amini, A. (2016). Evaluation of knowledge, attitude and performance of cucumber and tomato greenhouse growers in Isfahan city in producing healthy products. *Greenhouse Science and Technology*, 7(27), 155–165. [In Persian]

Shokerizadeh, M. (2003). Study of factors affecting the success or failure of greenhouse management in Isfahan [Bachelor's thesis, Ramin University of Agriculture and Natural Resources]. [In Persian]